

**ԲԵՆԻԿ ՍՏԵՓԱՆՅԱՆԻ «ՓԱՐՈՍՆԵՐԸ ՀԱՅՏՆԻ ԵՎ ԱՆՀԱՅՏ»
ԺՈՂՈՎԱԾՈՒԻ ԲԱՆԱՐՎԵՍԸ**

DOI: 10.24234/journalforarmenianstudies.v1i72.225

ԱՍՓՈՓՈՒՄ

Ուսումնասիրության թեման ժամանակակից գրականության մեջ իր ինքնատիպ տեղը զբաղեցնող պոեզիան է՝ Բենիկ Ստեփանյանի «Փարոսները հայտնի և անհայտ» ժողովածուն՝ բանարվեստի համատեքստում: Բենիկ Ստեփանյանի ժողովածուի ընտրությունը պատահական չէ, քանի որ այն աչքի է ընկնում գրականագիտության համար հետաքրքրական համակարգերով, գեղարվեստական խորությամբ և արտահայտչականությամբ: Հեղինակին հաջողվել է անհատական ճկուն հնարքներով թողնել ինքնատիպ ստեղծագործություն, որի մեկնաբանմանն էլ միտված է այս ուսումնասիրությունը:

Ուսումնասիրության նպատակն է բացահայտել Բենիկ Ստեփանյանի ստեղծագործական աշխարհի առանձնահատկությունները, ժամանակի և միջավայրի արտացոլանքը հեղինակի բանաստեղծություններում և ազգային դիմագծի նորովի ձևակերպումները հեղինակային համատեքստում:

Ուսումնասիրության Խնդիրներն են՝

1. Վերլուծել Բենիկ Ստեփանյանի ժողովածուի հիմնական թեմատիկ խմբերը,
2. Բացահայտել լեզվաոճական առանձնահատկությունները և պատկերային համակարգը,
3. Հետազոտել բանաստեղծական պատկերները և մետաֆորները,
4. Պարզաբանել գրողի անհատական դիմագիծը և դերը ժամանակակից պոեզիայում,

5. Ներկայացնել հեղինակի բանաստեղծությունները՝ որպես ազգային և հոգևոր ինքնության մաս:

Ուսումնասիրության արդիականությունը պայմանավորված է այն խոր հետաքրքրությամբ, որը դրսևորվում է հեղինակի պոեզիայի խիստ ինքնատիպությամբ:

Ուսումնասիրության գիտական նորույթը հեղինակ-ընթերցող կապի բացահայտումն է՝ բանաստեղծի ստեղծագործական աշխարհի առանձնահատկությունների պարզաբանման միջոցով: Ստեղծագործության օբյեկտը **Բենիկ Ստեփանյանի** բանաստեղծություններն են:

***Բանայի բառեր և արտահայտություններ.** պոեզիա, քնարերգություն, սեր, հայրենիք, բնություն, վերլուծություն, Բենիկ Ստեփանյան:*

ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ

Գրականության՝ մասնավորապես պոեզիայի գնահատության մեջ շատ կարևոր է հեղինակի ինքնատիպությունը: Այս դիտակետից արժևորել, խորքային ուսումնասիրություն և անդրադարձ ենք կատարել բանաստեղծ **Բենիկ Ստեփանյանի** «Փարոսները հայտնի և անհայտ» ժողովածուին, որը հեղինակի գրական դաշտ մուտքն ավետող նախերգանքն է (**Ստեփանյան Բ., 2016**): :

Ժողովածուն բաղկացած է առաջաբանից և հինգ շարքից՝ «Օրերս», «Մենանվագով քո թեթևասահ», «Լուսինը բառեր է շնչում», «Եղանակներ» և «Ողջո՛ւյն, կյանք մարդավարի», որոնք միահյուսվելով կերտում են պոետի ստեղծագործական դիմագիծը: Առաջաբանի հեղինակը գրականագետ, գրաքննադատ Անի Փաշայանն է, որը, նաև, ժողովածուի խմբագիրն է:

ՄԵԹՈԴԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

Բենիկ Ստեփանյանի բանաստեղծությունները թեմատիկ առումով լայն ընդգրկվածություն ունեն: Դրանք հավասարապես ազգային, կենսական, ճանաչողական արժեք ունեն: Ըստ այդմ՝ հետազոտությունը կատարվել է համադրական-վերլուծական մեթոդներով:

ՔՆՆԱԴԿՈՒՄ

Ժողովածուն բացվում է խորհրդանշական մի բանաստեղծությամբ, որտեղ հեղինակն ազդարարում է իր էությունը.

Սերը

պարտադիր նախապայման է

աշխարհներիդ

ծակուծուկերում անգամ (**Ստեփանյան Բ., 2016**):

Բենիկ Ստեփանյանը սիրառատ բանաստեղծ է: Նրա համար սերը կարևոր և գերակա պայման է: Հեղինակը սիրահարված է կյանքին, հայրենիքին, մարդկանց և մարդկանց մեջ՝ մարդկայնությանը: Իր իսկ բնորոշմամբ՝ ինքը «հողեղեն պոետ է», ով «երկնում է տողեր՝ աղոթքներով հողեղեն»(14): Այս համատեքստում հեղինակը պարզաբանում է իր ժողովածուի մարդկային, զգայական, բնական լինելը, որը բխում է նրա կենսափորձից:

Հենց այս դիտանկյունից էլ ուսումնասիրենք բանաստեղծի պոեզիան՝ համապատասխան թեմատիկ խմբերով:

Ստեփանյանը պարզ ու անկեղծ բանաստեղծ է: Նա ընթերցողի առաջ հանդես է գալիս իր ամբողջական էությամբ: Պարզորոշ տեսնում ենք նրա մանկությունը, ընտանիքի անդամներին, հույզերը, հայրենիքի հանդեպ ունեցած սերը, հայրենի եզերքի վաղվա օրվա և ճակատագրի հանդեպ ունեցած մտահոգությունը, բնաշխարհի ընկալումն ու դերը:

Բանաստեղծը քանդում է մանկության օրերի կծիկը: Հասակ առնելով «ջերմ քրոջ» և «մոլորակների մասին պատմող եղբոր» կողքին՝ դեռ մանկուց զգում է, որ ձգտում է մենության, խաղաղվում ընթերցանությամբ և որոշում է ստեղծագործել՝ այդ կերպ պարպելով հույզերի տակառը: Մանկության օրերի ամբողջական խտացումն են **«Այն օրերին»**, **«Անդարձություն»** բանաստեղծությունները, որոնց անմիջապես հաջորդում է **«Ինքնաճանաչում»** բանաստեղծությունը: Այստեղ պատանի Ստեփանյանն իր կոչ-ուղերձն է հղում Բարձրյալին.

Պատանեկության կաթսան եռաց,

Եվ եփվեցի որպես պոետ,

Որ Բարձրյալից թանաք խնդրեմ,

Այնքա՛ն թանաք,

Որքան մուրճը հարված կտա այն երկաթին,

Որ պիտանի մի բան դառնա... (Ստեփանյան Բ., 2016):

Ուշագրավ է, որ ստեղծագործական պրպտումների ճանապարհին՝ հեղինակը ցանկանում է «ոչ թե հեշտը, Այլ անծայրածիր, մշուշապատ հորիզոնը»:

Բանաստեղծի՝ արդեն հասուն տարիքի դիմագծի բացահայտման առումով հետաքրքրական է «Սուրացող քամիներ» բանաստեղծությունը, որտեղ Ստեփանյանը չի ընկնում կյանքի մատուցած վայելքների գիրկը: Նա կյանքի բովում թրծված, իմաստնացած, զգուշավոր, բայց և ազատասեր ու ազատատենչ է.

Իսկ ես...

Ժպտալու,

ցնծալու փոխարեն

դառնում եմ ավելի զգուշասեր.

ճախրե՛լ եմ ուզում

սրտիս ուզած տիրույթում,

սավառնել

մարդկային կերպերո՛վ բազմաձև... (Ստեփանյան Բ., 2016):

Հենց այս հոգեճախրանքի պահին էլ հեղինակին պատում է ամենամարդկային զգացումներից մեկը՝ ներքին վախը.

Եվ շտապում եմ

երազանքս գոնե չկորցնելու համար

դռներս կողպել՝

մոտերքում սուրացող քամու դեմ (Ստեփանյան Բ., 2016):

Հեղինակին պարուրում է հանգստաբեր և երանավետ վիճակի փնտրտուքը, որը գտնում է բնության մեջ: Այս առումով ուշագրավ են Բենիկ Ստեփանյանի պոեզիայում առկա բնության պատկերները: Նկարչին բնորոշ սրատես աչքով՝ Ստեփանյանը կարողանում է որսալ բնությունն իր ամբողջ առանցքով և նորովի կենդանություն տալ

նրան: «Այգ՝ արևը դեռ չծագած, եղյամի լույս», «պարզկա գիշեր, լուսնի լույս», «աշուն, տերևաթափ, դեղին տերև», «գարնան սկիզբ, ծառերը պատրաստվում են մկրտվելու», «շքեղ թթենի, ճոխ մեղվափեթակ» (Ստեփանյան Բ., 2016). տարբեր բանաստեղծություններում երևան եկող բնության նկարագրության այս սքանչելի պատկերներն իրենց գեղագիտական կատարելությանն են հասնում «Երկրի վրա» բանաստեղծության մեջ.

Այլ աշխարհներ հասնելու համար
վիզաներ պետք չեն
ծաղիկները դեսպաններն են
այդ նույն աշխարհների

Իսկ մեղուները
բզզոցներով վերերկրային
պատմում ու պատմում են
ԱՅԴ աշխարհների մասին
Ծաղիկները
իրենց հավատարմագրերը
հանձնում են

մեղուներին (Ստեփանյան Բ., 2016):

Հեղինակը բնության ձայնին ունկնդիր է, իսկ դրա վառ արտահայտությունը «Լուրջուն՝ խորին» բանաստեղծությունն է, որտեղ նա կարծես միաձուլվել է բնությանը, ականջ է դնում նրա կանչերին և լռությամբ էլ պատասխանում: Այս բանաստեղծությունը հեղինակի փիլիսոփայական խոր ընկալման վկայությունն է: Ստեփանյանը քիչ խոսում է, շատ՝ լսում, իսկ իր խոսքը հնչում է բանաստեղծությամբ:

Բենիկ Ստեփանյանի գրիչը փայլել է նաև հայրնասիրական-քաղաքացիական քնարերգության շրջանակներում:

Հայրենիքի փրկության երթում՝
դարձել եմ ճորտ, ստրուկ

ինչպես եզր լծկան

որ բանեմ անվերջ

ձեր հոգիների գաղտարաններում

մոլախոտապատ (Ստեփանյան Բ., 2016):

«Քարամբոխները» բանաստեղծությունը խտացումն է երկու ժողովուրդների աշխարհայացքի: Այլաբանորեն մատուցված այս ստեղծագործությունն արծարծում է այն գաղափարը, թե որքան էլ մեզ փորձեն ընկճել, ոչնչացնել, միևնույն է «քարերը», ասել է թե՛ մեր ազգը, կգորանա և արժանի հակահարված կհասցնի: Մեր ազգային կերպարը համեմատելով քարի հետ՝ հեղինակը ցույց է տվել սեփական ժողովրդի հզորությունը, աներեր կամքն ու անկոտրում մարտական ոգին: «Քարամբոխները» հայ ժողովրդի հավաքական կերպարի խտացումն է, որը ձուլված է ազգային արժեքներից ու հայրենասիրությունից՝ «արդար պահանջի» դարավոր ուղերձով.

Էլ չի լքում

Հին վանքերի, խաչքարերի

Մեր լեռների, բլուրների

Քարամբոխ դարձած

Մեր քարերի

Պահանջն արդար (Ստեփանյան Բ., 2016):

Լավատեսական շեշտով է ավարտվում նաև «Լեռներից այն կողմ» բանաստեղծությունը.

Տղաները, որ ականատեսն էին

Եվ ուխտավոր լեռներից այն կողմ

Հստակ, շատ հստակ

Արևազալ տեսան նոր (Ստեփանյան Բ., 2016):

Ստեփանյանի պոեզիայում հետաքրքրաշարժ է մոր կերպարը, մանավանդ՝ Ջինվորի մոր, ով այնքան կատարյալ է հեղինակի համար, այնքան մաքրագործ, որ իր «աղոթք դարձած ուղերձներով», վստահաբար, խաղաղ լուսաբաց կբերի.

Աղոթք դարձած

ուղերձները նրանց

երկինք կհասնեն

և

խաղաղությամբ կբացվեն

լուսաբացները բոլոր (**Ստեփանյան Բ., 2016**):

Հայրենիքի ճակատագրով մտահոգ բանաստեղծը բարձր է գնահատում Զինվորին և նրա առաքելությունը: Նա վստահ է՝ երիտասարդներին սեփական ազգից են հերոսության օրինակներ պետք, որը պետք է տա գրականությունը: Պոեզիան պետք է համահունչ քայլի ժամանակի հետ և ժամանակի մեջ, որպեսզի դառնա ուսուցիչ և ուղղորդող: Մասնագիտությամբ պատմաբան հեղինակը մանրամասնորեն ուսումնասիրել է սեփական ժողովրդի դարավոր պատմությունը, դասեր քաղել և կոչ է անում հետամուտ լինել դարերի կանչին: Ստեփանյանը գիտի՝

Գագանն էլ ամենակույ

երագում է ուղղել

հարվածն իր ամենադիպուկ

նշխարված սրտին

անհաղթ թիրախի (**Ստեփանյան Բ., 2016**):

Բանաստեղծի՝ անարդարության հետ չհամակերպվելու, սեփական արժեհամակարգի ձևավորման և պահպանման կարևորության, աներեր կամքի տեսանկյունից աչք զարնող է «Ազնիվ ցորյանի մի քանի հատիկ» բանաստեղծությունը: Գրականության մեջ ցորենը՝ հատիկը, բերքառատության, վերածննդի, կյանքի խորհրդանիշն է: Հայ միջնադարյան քնարերգության մեջ ցորենը Հիսուսի խորհրդանիշներից է: Այս խորհրդանիշն ունի կախարդական, սփոփիչ իմաստ, մարմնավորում է կյանքի շարունակությունը մահից հետո (**Энциклопедия символов, 2005**): Այլաբանական բնույթի այս բանաստեղծության մեջ հեղինակը նույնպես ցորենն օգտագործել է խորհրդանշաբար և ներկայացրել իր աներեր դիրքորոշումը սոցիալ-քաղաքական համատեքստում.

Օրերում այս երբ

ցորյանանման որոմները բիրտ
մեզ «ընկեր» դարձան նաև ամբարում.

լավ է հեռանա՝ նք,-

այսպես վճռեցին

ագնիվ ցորյանի մի քանի հատիկ (Ստեփանյան Բ., 2016):

Լինելով Չարենցի ստեղծագործական աշխարհի մեծ սիրահար, բազմիցս ուսումնասիրելով վերջինիս կյանքն ու ստեղծագործական ուղին, Չարենցի հետ ունենալով բնավորության բազում նման գծեր՝ բնական է նրա սրտաբուխ ուղերձը իր սիրելի պոետին, ումից էլ «բոց» է խնդրում՝ տաղերգելու: Ներկայում չգտնելով ամբողջովին գաղափարակից որևէ մեկին՝ Ստեփանյանը վստահ է՝ մեզ Չարենցներ են պետք: Միայն Չարենցը իրեն կօգնի աներեր քայլելու կյանքի օրհասական և խոտոր ճանապարհով.

Չարեն՝նց

մշտաներկա իմ բարեկամ.

թե պիտ նորից չբռնեցքվենք

արեգակից քո շիկացած,

գուր էր ջանքդ...

ու ես հիմա

բոց եմ խնդրում,

որ տաղերգեմ՝ նորից ելնենք

Արևանանք (Ստեփանյան Բ., 2016):

Ուշագրավ է նաև «Ռ՛չ, չեն եղել ու չեն լինի պատերազմներ» բանաստեղծությունը, որտեղ հեղինակը քանդում է մտահոգության կծիկը, ապստամբում, ընդգծում իր անհատականությունը: Նա չի պատրաստվում խոնարհվել ժամանակի ստեղծած ճիրաններում, այլ պատրաստ է նոր «մոլորակ հնարել», որտեղ կարևորը «երջանիկ ապրելն է»: Ավաղ, կա ներքին կանխազգացում,

որ քարկոծվելու եմ

ու կախաղանի եմ

արժանանալու

իսկ լավագույն դեպքում

վտարվելու եմ իրենց մոլորակից (Ստեփանյան Բ., 2016):

Աներեր բանաստեղծին, սակայն, դա չի վախեցնում:

Հայրենիքին, բնությանը, կյանքին սիրահարված հեղինակի պոեզիայում, բնականաբար, առկա է նաև «երազների անհայտ աղջիկը», ով կատարելության է հասած «Զարմանալ պետք չէ» բանաստեղծության մեջ.

Զարմանալ պետք չէ,

ոչ էլ անհանգստանալ.

ես հնազե՛տ պոետ եմ,

հետևաբար, տրամաբանական է, որ

ուսումնասիրում եմ քո աչքերը,

որոնց տեղում՝ նախկինում,

երևի նախորդ կյանքումդ,

ծով ու օվկիան է եղել, և նրանցում

շատ ասպետներ են խեղդվել

Թումանյանի հանճարեղ «Փարվանա» բալլադի կտրիճների պես շատ ասպետներ են «խեղդվել» սիրելիի «ծով ու օվկիանի ափերին», բայց հերոսուհու բարձր սերը մնացել է փակ ու պահված՝ թերևս անհայտի համար:

Մեկ այլ բանաստեղծության մեջ քնարական հերոսը պատրաստակամություն է հայտնում ապրել անմարդաբնակ վայրում պինզվիների հետ.

Հիմա

Ամենացուրտ վայրում

Անգամ՝ անմարդաբնակ

Անտարկտիդայում

Պինզվիների հարևանությամբ

Հետդ

Ապրել կուզեի (Ստեփանյան Բ., 2016):

Բանաստեղծություն առ բանաստեղծություն բացահայտվում են հեղինակի հերոսուհու կերպարը, նրա նախասիրությունները ներշնչանքի աղբյուր են բանաստեղծի համար, և հեղինակը շտապում է արձանագրել.

Ինքնասպանություն բառը

Հանց վերջին նոնակ

Մտապահում եմ միշտ, որ

Չմոռանամ հանկարծ...

Քեզ կորցնելու դեպքում

Ինքնասպանություն կվերնագրեմ

Վերջին բանաստեղծությունս (Ստեփանյան Բ., 2016):

Հեղինակի «**Լուսինը բառեր է շնչում**» շարքը՝ թերևս ամենահաջողվածը, ողողված է պատկերային և խորհրդանշական համակարգով: Լուսինը, որ «բառեր է շնչում», Ստեփանյանի բանաստեղծական աշխարհում լոկ երկնային մարմին չէ. այն հեղինակի հույզերի գաղտնապահության, անձի ինքնատիպ խորհրդավորության, կարոտի, թախծի, երազների աղջկա խորհրդանիշը, որը յուրատիպ բացահայտվում է ամբողջ շարքի ընթացքում:

Ժողովածուն լի է մակդիրներով, փոխաբերություններով («սիրո ողկույզ, չամչացած սիրտ», «սրտի վարդաստան», «դեմքի ստեղն», «անհասցե ուղևոր» և անձնավորումներով («երկրագունդն էլ լուռ տառապում է», «արևը երես է տալիս, «պատուհանից ծիկրակող աստղառատ երկինք»), որոնք միահյուսվելով ստեղծում են բանաստեղծի անհատական ձեռագիրը:

ԵԶՐԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Բենիկ Ստեփանյանը սիրառատ, հայրենասեր, հայրենանվեր, փոթորկուն խառնվածքով և պրպտող բանաստեղծ է: Նա չափազանց պատասխանատու մոտեցում է ցուցաբերում բանաստեղծությունները հանրայնացնելու հարցում: Միայն այն բանաստեղծություններն են հանրային դառնում, որոնք «նեկտարներ» են՝ ուսուցողական, ներգործող:

Նրա ժողովածուն ողողված է արձակ բանաստեղծություններով, որոնք վկայությունն են հեղինակի ազատասեր կերպարի: Չցանկանալով սահմանափակվել հանգերի կապանքներում՝ հեղինակը թույլ է տալիս իր մտքին ճախրել և անժամանակ հոսել, որը թարմություն ու նոր շունչ է հաղորդում Ստեփանյանի գրական ձեռագրին: Ազատասեր հեղինակը ազատ է թողնում նաև իր ընթերցողներին՝ չվերնագրելով շատ բանաստեղծություններ, որպեսզի ընթերցողն ինքը վերնագրի և հոգեկից դարձնի:

Ստեփանյանի ստեղծագործական աշխարհի կարևոր հատկանիշներից է նաև գույների ու միջավայրի տեսանելի առկայությունը, պատկերային համակարգը: Նրան հաջողվել է մի քանի տողում խտացնել բազմաբովանդակ գաղափարներ և խորքային թեմաներ: Պոետի պոեզիան շնչում է կենսափորձով, անկեղծությամբ, առ Աստված ունեցած խոր հավատով և լավատեսությամբ:

ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ

1. **Ստեփանյան Բ. (2016)**, Փարոսները հայտնի և անհայտ, Երևան, «Զանգակ» հրատ.:
2. **Энциклопедия символов (2005)**, Москва, Санкт-Петербург, Сова, <https://studfile.net/preview/6178080/>

REFERENCES

1. **Stepanyan B. (2016)**, P'arosnery' haytni & anhayt /Lighthouses Known and Unknown/, Yerevan, "Zangak" Publishing House, 112 pages.
2. **Entsiklopediya simvolov /Encyclopedia of Symbols/ (2005)**, Moscow, Saint Petersburg, "Sova" Publishing House, <https://studfile.net/preview/6178080/>

Эмма Симонян

Литературное мастерство сборника Беника Степаняна

«Маяки известные и неизвестные»

Заключение

Ключевые слова и выражения: поэзия, тексты песен, любовь, родина, природа, анализ, Беник Степанян.

Беник Степанян – поэт любящий, патриотичный, бурный и пытливый. Он крайне ответственно подходит к публикации своих стихов. Только те, что являются «нектаром» – поучительные, полезные – становятся достоянием публики. Его сборник изобилует стихами в прозе, что свидетельствует о свободолобивом характере автора. Не желая быть ограниченным оковами рифм, автор позволяет своим мыслям парить и течь вне времени, что придает свежесть и новое дыхание литературному творчеству Степаняна. Свободолобивый автор также оставляет свободу своим читателям, не давая названий многим стихотворениям, чтобы читатель мог сам придумать названия и сделать их проникновенными. Для Беника Степаняна любовь — важное и первостепенное условие. Автор любит жизнь, свою родину, свой народ и человечность среди людей. По его собственному определению, он — «земной поэт», который «пишет строки в небе, земные, наполненные молитвами». В этом контексте автор объясняет человеческую, эмоциональную и природную природу своего сборника, которая проистекает из его жизненного опыта. Еще одна важная особенность творческого мира Степаняна – зримое присутствие цвета и среды, образная система. Ему удалось сжать многогранные идеи и глубокие темы в несколько строк. Поэзия поэта дышит жизненным опытом, искренностью, глубокой верой в Бога и оптимизмом.

Emma Simonyan

The Literary Art of Benik Stepanyan's Collection

"Lighthouses Known and Unknown"

Conclusion

Key words and expressions. poetry, lyrics, love, homeland, nature, analysis, Benik Stepanyan.

Benik Stepanyan is a loving, patriotic, stormy and inquisitive poet. He takes an extremely responsible approach to publicizing his poems. Only those poems that are “nectars” – instructive, useful – become public.

His collection is awash with prose poems, which are evidence of the author’s freedom-loving character. Not wanting to be limited by the shackles of rhymes, the author allows his thoughts to soar and flow timeless, which gives freshness and a new breath to Stepanyan’s literary manuscript. The freedom-loving author also leaves his readers free, not titling many poems so that the reader can title and make them soulful.

For Benik Stepanyan, love is an important and paramount condition. The author is in love with life, his homeland, people, and humanity among people. By his own definition, he is an “earthly poet” who “writes lines in the sky, earthy with prayers.” In this context, the author explains the human, emotional, and natural nature of his collection, which stems from his life experience.

Another important feature of Stepanyan’s creative world is the visible presence of colors and environment, the image system. He managed to condense multifaceted ideas and deep themes into a few lines. The poet's poetry breathes with life experience, sincerity, deep faith in God, and optimism.

Էմմա Սիմոնյան – Խաչատուր Աբովյանի անվան ՀՊՄՀ Հայ հին և միջնադարյան գրականության և նրա դասավանդման մեթոդիկայի ամբիոնի հայցորդ: Գիտական

հետաքրքրությունները՝ հայ հին և միջնադարյան, նոր շրջանի գրականություն:
emmasimonyan9991@mail.ru

Эмма Симонян – Кандидат наук кафедры древней и средневековой армянской литературы и методики преподавания, АНГУ им. Хачатура Абовяна. Научные интересы: древняя, средневековая и современная армянская литература.
emmasimonyan9991@mail.ru

Emma Simonyan – Candidate at the Department of Armenian Ancient and Medieval Literature and Its Teaching Methods at Khachatur Abovyan ASPU. Scientific interests: Armenian ancient and medieval, modern period literature. emmasimonyan9991@mail.ru

Խմբագրություն է ուղարկվել 20.01.2026թ.

Հանձնարարվել է գրախոսության 16.02.2026թ.

Հրատարակման է ներկայացվել 31.03.2026թ.